

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.30
Negyedévre — 3.—	Negyedévre — 3.90
Félévre — 6.—	Félévre — 7.—
Egész évre — 12.—	Egész évre — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petít számítású, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A birodalmi nyelv.

Budapest, június 1.

Mi magyarok felettébb szeretünk kérkedni azal, hogy önálló nemzet, önálló állam vagyunk és rémségesen boszankodunk azon, ha ezt a külföld egyáltalán nem akarja elismerni, hanem következetesen csak mint az osztrák birodalom egyik tartományát emlegeti országunkat. Pedig hogy a külföld eme ferde fölfogása állami létünk-ről korántsem olyan jogtalan, mint ahogyan mi hiszszük azt, sajnos, a bizonyítékok egész sorozata erősíti meg. Konzulátusainkon a világ majd minden nyelvén beszélnek, csak magyarul nem, zászlónkat, czimerünket vagy éppen nem tűzik ki az azt megillető helyre, vagy ha ott is van a hivatalos épületeken, szegyenkezve huzódik meg a kétféjű sasos címer és fekete-sárga zászló árnyékában. A hivatalos nyelv — a német. Ilyenek láttára hogyan követelhetjük azután, hogy a világ tudomást vegyen arról, hogy magyar állam is van Európában?

De hát eddig csak külföldi képviseletünk volt elég vakmerő — fölhasználva a mi meghunyászkodó gyávaságunkat — elsikkasztani az önálló magyar birodalmat, tegnapelőtt azonban megesezt rajtunk az az arcpirító szegyen, hogy a saját állam- és kormányzóférfiaink: gróf Tisza István miniszterelnök és Tallian Béla kereskedelemügyi miniszter tettek róla ékes tanubizonyítást, hogy igenis mi csak silány tartozéka vagyunk annak a meghatározhatatlan nagy valaminek, a mit hivatalosan osztrák-magyar monarchiának hívnak ugyan idehaza, de osztrák birodalomnak ismer csak a külföld. Bebizonyították, hogy csak fényes hazugság az, hogy a monarchia két állama egyenrangú s a magyar felének államnyelve a magyar. Nem, az ő fölfogásuk szerint úgy látszik a magyar csak egy törzsnek az érintkezési nyelve, amely mint a konzulátusokon a trikolor a sárga-fekete zászló mellett, épp úgy messze eltörpül a hivatalos birodalmi nyelv: a német mellett. És ezt a vérlázító megaláztatást a magyar állam legfőbb képviselői követkék el!

A botránys dolog historikuma a következő: A jelenleg Budapesten időző szerbiai kereskedők tegnapelőtt tisztelegtek egy a miniszterelnöknél, mint a kereskedelmi miniszternél. A szerb szónokok, akikben, mit például is bebizonyítottak, erősen ki van fejlődve a hazafias érzék és a tapintatosság, szerb nyelven üdvözölték a minisztereket, bizonyára helyesen úgy gondolkozván, hogy illetlenség volna magyar kormányzóférfiakat, ha már magyarul nem tehetik, más idegen nyelven köszönteni, mint a saját anyanyelvükön. És mit tettek erre a magyar államnyelv legfőbb őrei, akiknek minuciózus feltékenységgel kellene ennek a nyelvnek minden jogát megőrizni? Sutba dobták nemzetük nyelvét és válaszoltak a

szerbeknek németül, amivel szégyenszemre, de beismerték, hogy ennek a monarchiának hivatalos nyelve a német. Még Magyarországon is! A birodalmi nyelv!

És még csak azt sem hozhatják fel mentségül, hogy udvariasságból követkék el e merényletet az állam nyelve ellen, mert hiszen beszélkediket tolmácsoltatták szerbül. Hátha magyarul beszélnek, azt nem lehetett volna ép úgy szerbül tolmácsolni, mint a németet? Lehetett volna bizony, de hát ezeknek a derék hazafiaknak, úgy tetszik, a fejükbe szállt a nagyhatalmiság bódító gőze és azt hitték, hogy mint nagyhatalom képviselői nem érintkezhetnek másképen a szerbekkel, csak a birodalmi nyelven, a németen. De ha már mindenáron a «nagyhatalom» képviselőit akarták a szerbek előtt játszani és így derogált nekik magyarul beszélni, mért nem vették igénybe a szokásos diplomáciai nyelvet, a franciát? Valószínűleg azért, mert annak használatával nem vonzozhatták volna a nemzetet a szégyenpadra s nem tetszett nekik annyira Bécsnek. Igazán keserűség fogja el az embert, ha látja, mennyire kiveszett a magyar államférfiakból a hazafias önérték. És mit gondolnak a miniszter urak, minő fölfogást táplálnak majd magukban azok a szerb kereskedők a magyar birodalomról a német dikciók után? Elhitethetik velük még valaki, hogy Magyarország önálló állam, nem pedig csak Ausztria egyik szatrápiája?

Sok szégyent, megaláztatást megért már ez a szerencsétlen Magyarország, de ahhoz, hogy ország-világ szemé láttára ilyen megaláztatásnak legyen kitéve, ahhoz valóban még a második Tisza-korszak hibázott, göggyével, szolgálai szellemével. Nagyon is itt az ideje már, hogy megjelenjék a nemzet templomában a Megváltó, aki korbáccsal verje ki onnan a kufárokat és képmutatókat.

Budapest, június 1.

Minisztertanács. Tegnap délután miniszteri tanácskozás volt, melyen résztvettek az összes miniszterek.

A magyar delegáció teljes ülése. A magyar delegáció június 4-én, szombaton délelőtt tíz órakor teljes, nyilvános ülést tart, melynek napirendjére a pénzügyi és hadügyi költségvetésekről szóló jelentést tüzték ki.

Beszámoló. Inkey József báró, a csurgói kerület képviselője vasárnap tartotta beszámoló beszédét. A kerület több községében jelent meg s igen jó hatást tett a képviselőnek az a kijelentése, hogy ő a nemzeti követeléseknek rendületlen híve.

Goluchowski — Törökország ellen. Az egész diplomáciában meglepetéssel fogadták Goluchowski külügyminiszternek az ideai delegációban tartott külügyi expozéjának előterjesztése közben Törökország ellen használt erőteljes hangját, de leginkább a portánál keltett az kínos megdöbbenést. Hiába igyekeztek

a magyar delegátusok ezzel szemben tüntetőleg meleg szimpátiájuknak kifejezést adni, sőt a külügyminiszter helyreigazító magyarázata sem volt képes a török udvarnál támadt félreértést eloszlatni. Mint most azonban értesülünk, a porta igazottsága nemcsak hogy csillapult a miniszterelnöknek a magyar delegáció legutóbbi teljes ülésében tett nyilatkozatával, de határozottan minden aggodalmat eloszlatott. Ez értesülésünket igazolja a félhivatalos Magyar Távirati Irodához érkezett következő sürgöny is:

Konstantinápoly, jun. 1. Gróf Tisza magyar miniszterelnöknek a delegációban tett nyilatkozatait a Yildizben meglelégedéssel fogadták és azok minden felmerült aggodalmat eloszlatottak.

Az új népoktatási törvény. A népoktatási törvény reformja ügyében összehívott szaktanács-kormány ma délután tartja meg záró értekezletét. Tegnap Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter lapunkban már ismertetett beszéde után Halász Ferenc hangsúlyozta, hogy elsősorban a román görög-keleti felekezetre nézve égetően sürgős a népoktatás szigorubbá és intenzivebbé tétele. Azután rátertek a részletek tárgyalására s Polónyi Géza, Komlóssy Ferenc, Tóth József, Magyar Kázmér, Libertiny Gusztáv és Tuba János felszólalásaival letárgyalták a javaslatok első öt szakaszát.

Báró Bánffy Dezső képviselő.

Budapest, június 1.

Megtörtént tehát a nagy esemény. Báró Bánffy Dezsőt tegnap óriási küzdelem után Szegeden képviselővé választották. Lázár György választási elnök esti kilenc órakor hirdette ki az eredményt, mely szerint

Báró Bánffy Dezső 933 szavazatot,
Rónay Jenő 768 szavazatot,
Becsey Károly 50 szavazatot kapott.

Képviselővé tehát 115 szótöbbséggel báró Bánffy Dezsőt választották meg.

Volt égetverő éljenzés. Mikor Bánffy éjfélután megérkezett a tiszaparti nagy városba, tizezer főnyi közönség fogadta, kocsijából kifogták a lovakat s a polgárok huzzák azt a Tisza-szállóig. Szóval Szegeden nagy lett az öröm Bánffy megválasztása fölött s most is iszszák annak áldomását.

Budapesten a Tisza-kormányhoz közel álló lapok savanyu ábrázattal ugyan, de gratulálnak Bánffy megválasztásához. Azt írják, hogy ez a választás elégtétel Bánffynak a miniszterelnök korában ért megtámadtatásokért, de politikájából nem kérnek. Már akár kérnek, akár nem kérnek, Bánffy Dezső most már ez idő szerint egy elenyészően kis parlamenti párt vezéréként bevonul a képviselőházba. Báró Bánffy Dezső képviselővé történt megválasztásának politikai jelentőségéről volt alkalmunk egy előkelő, eddig aktív, de most visszavonult politikus véleményét meghallgatni, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

Báró Bánffy Dezső a miniszterelnöki tájékoztatatlanság, ide-oda való kapkodás után, a többi ellenzéki pártok programjából kihásvitva egy erőteljes, nemzeti irányú program alapjára helyezkedett. Erre a programra lépve a miniszterelnöki bukás után most úgy

látszik Szegeden ismét talpra ugrott. A parlamentben való szerepléséről sokféle vélemény van Bánffyrol. Tény azonban, hogy a volt kormányelnöknek parlamenti tehetségei nincsenek. Nemcsak, hogy nem szónok, hanem kifejezni is alig tudja magát s az a nimbusza, melyet a társadalmi tevékenység és a radikális alapra való helyezkedés által nyert, valószínűleg kopni fog a képviselőházban. Mindazonáltal Bánffy Dezső várható parlamenti szereplését kicsinyelni nem lehet. A képviselőházban levő ellenőrző pártok most ugyszólván ernyedésben, vezető nélkül vannak. Ezek a pártok most, vagy legalább ezek tagjai közül igen sokan bizonyos erős vezetőket keresnek hatásosabb működésükre s ezt az erőt vélők megtalálhatni Bánffyban, aki már — mint maga is mondá — volt az uralmon s mint idősebb ember nem vágyódik ismét oda, hanem csak dolgozni akar s fokozni a törvényhozási ellenőrzés hatékonyságát. Ebben az időben, midőn az ellenzéki pártokban az elzüllettség tünetei mutatkoznak, nem lehetetlen, hogy Bánffy Dezső megjelenése új, egészségesebb alakulásokat idéz elő s e szempontból itélve, nincs ok az aggodalomra megválasztása miatt.

A delegációk.

Az osztrák delegáció.

Budapest, június 1.

Mint előre jeleztük, az osztrákok a rendkívüli hadügyi költségek címén kért négyszáz milliós hitelt engedélyezték, illetve az erre vonatkozó javaslatát a hadügyi kormányzat megszavazták, még pedig minden viharos jelenet nélkül, sőt mondhatni az egész vita, amely e tárgyban tegnap délután még kifejlődött, hullámokat sem vert. Inkább a nemzetiségi villongások okai körül mozgott a vita, amelyben *Sustersic*, *Kramarz*, *Parish* báró és lovag *Madysky* vettek ki több, ki kevesebb ideig részt és csak nagyon csekély mértékben foglalkoztak a tulajdonképpeni és igen fontos tárggyal, az új milliós követeléssel. A hadügyminiszter azonban annyira udvarias volt velük szemben, hogy a csekélységre is reflektált. Tiltakozott azon vád ellen, hogy a delegációkat meg akarta lépni a horribilis összegű követeléssel, hogy azután a delegációk megijedve, könnyen szavazhassák meg a követelést. Ez nem igaz, mert mindig egyenes uton járt és most sem akart

A mesék országából.

Írta: Fadlallah el Hedád.

II.

— Ki vagy te? — szól az öreg király hozzá?
— Nevem Zir, Manzurnak, a hareban elesett királyunk a bujdosó fia vagyok. Hontalan. Mikor ellenségeim országunkat elfoglalták, elmentem új hazát keresni. Nemeslelkűséged, vendégszereteted hire messze ismerős. Jó sorsom hozott ide s álruhában itt állok szolgálatodra régóta s egyetlen vágyam csak az volna, hogy ellenségedet, az én ellenségemet is legyőzve lássam.
— Tudod-e, hogy ellenségünk kihívott bennünket párbajra — szól az öreg király és mélyen belenézett az ifju szemébe.
— Tudom.
— Megvizsgál-e helyettem a legdrágább kincsért? — és leányára mutatott.
A lovászmester epedő szemekkel nézett a szép királyi szüzre s így felelt:
— Le fogom győzni ilyen bérért a legyőzhetlent is.
— Menj királyi istállómba és válaszd lovat; menj fegyvertárámba és válaszd lándzsát.
A királyi ifju pedig lement az istállóba. Negyven lovat próbált ki és mind a negyven, a hogy ágyékukon megfogta őket, lerogytak vasmárka alatt.

A negyvenedik az a ló volt, melyet ő nevelt azután a kanca után, mely nyolc napon át sem nem evett, sem nem ivott s amely a tengerből kikelt méntől származott. Ez a szép mén, a Kohajlan el Adjuzé kényesen fölemelte a fejét s

ily fegyverhez nyulni. Hangsúlyozta, hogy a hadi felszerelésnek gyors tempóban kell végbemeni, mert sok éven át különben nagy lesz a hátramaradás a hadseregben, ami pedig a monarchia kárára volna. Végül kiterjeszkedett a híres Ledochowsky-estre és kijelentette, hogy a bécsi hadtestparancsnok nem tiltotta el a helyőrségi tiszteket a pármái herceg látogatásától, csupán arra figyelmeztette őket, hogy az esetben, ha Ledochowskyval ott találkoznának, akkor kerüljék azt, mint olyant, akit tiszti becsületének hiányos védelme miatt lefokoztak. A négyszáz milliós felhasználását illetőleg részleteibe nem bocsájtkozott. Az előadó zárszava után részleteiben is megszavazták a kért rendkívüli hitelt.

Ma délelőtt ismét teljes ülést tartottak az osztrákok, amelynek napirendjére a megszállott tartományok költségvetése van kitűzve. Az ülésen, melyet *Javorski* lovag elnök negyed tizenegy után nyitott meg, a közös kormányt *Burián* báró közös pénzügyminiszter képviselte.

Sustersic előadó rövid indokolás kapcsán ajánlja a megszállott tartományok hitelének megszavazását. A vita első szónoka *dr. Licht*, a német haladó párt tagja, aki elismeri, hogy azok a tartományok ma más képet nyújtanak, mint a török hódoltság idejében, mindennek érdemét a korán elhunyt *Kállay*nak tulajdonítja, akinek emléke iránt meleg elismeréssel adózik. Azt hiszi azonban, hogy nem mind arany, ami fénylik Boszniában. A nép még éretlen volt a hirtelen, nagyszabású kulturális ujtásokra és régi szokásaihoz ragaszkodva, sok bajjal, kellemetlenséggel fog jární még kiiktatni. Hibáztatja a boszniai kormányt, mert a magyar ipart indokolatlanul előnyben részesíti az osztrák felett. Egyes vállalatok jogtalan szállítási díj-kedvezményben részesülnek. Ausztria nem szavazhat meg Boszniának ipartámogatásra semmit, mert a magyar kereskedelmi részvénytársasággal, mint akinek egyrészt magas anyagi támogatása van a kormánytól, másrészt pedig fiókjai léteznek Boszniában, a konkurrenciát nem vehetik fel. Kérdi a minisztert, hogy hajlandó lesz-e egy hasonszörű német vállalatot is úgy segélyezni, mint ezt a magyart? Nem helyesli, hogy a vasutak mind a magyar vasutakkal vannak szoros kapcsolatban, ugyszólván függenek az államvasutaktól. Az osztrák érdekeket nem látja felkarolva és a kért hitelt nem szavazza meg.

Zaffron dalmát ellenben megszavazza, csak kéri a pénzügyminisztert, hogy a horvát és dalmát érdekeket ne hanyagolja el, mások javát szolgálva.

Báró Burián közös pénzügyminiszter válaszolt azután a két szónok által felhozottakra. Biztosítja őket, hogy a kormány mindkét állam érdekeit istápolja és egyiket sem részesíti előnyben a másik felett. Teljesen semleges lesz, mint ahogy eddig is

várta a jelt, hogy előre száguldjon, mint a villám, mint a sziklák királyi madara.

De még lándzsát is kellett választani. Bement az álruhában szolgáló lovászmester, ahogy az öreg király megparancsolta, a királyi fegyvertárba. Ott aztán kezébe vette a lándzsát, de azok mint a száraz kóró sorra széttörtek. Napestig keresett már és egész halommal hevert előtte a sok eltörött lándzsa.

Meghallotta ezt a király s megcsóválta ősz fejét. Aztán a saját lándzsáját nyújtotta át a lovászfúnak. Ez már aztán az igazi volt. Mikor ezt megütötte, csörgött, mint az arany és szikrát hányt, mint a haragos ember szeme.

De ellenfele sem volt ám afféle pipogya legény, azonfelül igen jó lova is volt. Mindennap más lovon szállott hadba. Egyik lova jobb volt, mint a másik.

Tíz napon át tartott már a két ellenséges tábor között a rettenetes párharc, de még egyiknek vére se festette pirosra a pusztá sárga homokját.

Mikor a tizenegyedik napon a vitéz ifju királyfi újra nekivágatott a bőszen ellenfélnek és érezte, hogy a ló enged, már nem rohan oly villámgyorsan az ellenség felé, a lova nyakára hajolt, átölelte és ezeket sugta a lova fülébe:

— Kohajlan Ibn el Adjuzé, kedves ménem! Atyád a tengervizben él, iparkodj, hogy ma az ellenséget legyőzzem.

A mén visszafordult és megszólalt:
— Én édes gazdám! Tíz napig nem ettem, sem nem ittam. A vas a lábamon elkopott!... Aztán mint az égből sistergő haragos villám rohant az ellenfélnek.

Nem látott olyat azóta se a világ!

semleges volt. Nincs azon nézetben, hogy Bosznia és Hercegovina alkotmányt kapjon, mert e tekintetben a Balkánfélsziget államaiban hosszú időn át való tartózkodása alatt arról van meggyőződve, hogy ott az alkotmányosság nem érett még meg és azt hiszi, hogy Bosznia addig fog lendületet venni minden irányban, amíg alkotmánya nem lesz. A kereskedelmi társaságot illetőleg előadott panaszra megjegyzi, hogy az ennek adott kedvezmény a két állam kormányának közös egyetértésével történt. Ugy látja különben egy hozzá ugyanezen tárgyban Novák és társa által intézett interpellációból, hogy Ausztriában már megindult egy oly irányú törekvés, amely a magyar kereskedelmi társasághoz hasonló intézményt akar szervezni. Visszautasítja *Zaffron*nak a boszniai hivatalnokokra vonatkozó azon vádját, hogy azok a lakosság nyelvét nem respektálják. A kormányzás minden hivatalnok köteles a tartományok lakosságának anyanyelvét birni és velük csak is ezen a nyelven érintkezhetnek. Kéri a delegáció jó akaratát, hogy nehéz feladatát sikerrel oldhassa meg, mert az okkupált tartományok felvirágzása mindkét állam fontos érdekét képezi. (Zajos helyeslés.)

Sustersic előadó zárszava után a javaslat úgy általánosságban, mint pedig részleteiben elfogadott. Ezután *Glusanszky* indítványára tárgyalás alá veszik a tengerészeti költségvetést, melyet az albizottság jelentésének beterjesztése kapcsán *Pergelt* előadó ajánl hosszas beszéd kapcsán.

A javaslat ellen *Först* új cseh beszéd és kifogásolja, hogy a hadi tengerészet vezetősége, éppen úgy mint a hadsereg vezetősége, enged Magyarország követelésének és az ipari szállításoknál kedvezményeket enged kicsikarni. Nincs kifogása az ellen, ha Magyarország a kvóta arányában részesítetik a szállításokban, de azt határozottan helyteleníti, hogy azért mert Magyarország egyes ipar-cikkekben nem versenyképes, ezért más ipari cikkek szállításánál nagyobb mértékben részesülhessen. Nem hive a rekompenczióknak. Az önálló vámterület a legújabb vesszőparipája most Magyarországnak, pedig ez csak egyes gyárosok, nem pedig az összeség érdeke. Elénk bizonyítéka ennek a tegnapi képviselőválasztás, amelyből az önálló vámterület leglelkesebb hive került ki győztesen a kormány jelöltjével szemben. Minthogy pedig úgy látja, hogy a hadvezetőség ezen törekvések ellen mit sem tesz, bizalmatlansággal viseltetik iránta és a költségeket a tengerészetnek nem szavazza meg.

Zaffron dalmát apróbb horvát vonatkozású kérelem előterjesztése mellett és *Schneider* az antiszemita vezér elfogadják a javaslatokat.

Elnök az ülést délután három óráig felfüggeszti.

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága ma délelőtt 10 órakor ülést tartott, melyen gróf *Teleki* Sándor felolvasta előadó jelentését, melyet azután az albizottság hitelesített.

A tizenegyedik napon rövid tusa után a legyőzhetetlen ellenfél szívében forgatta meg az ifju lándzsáját.

És a Kohajlan el Adjuzének, amelyikén büszkén lovagolt a királyi sátor felé, nem is habzott a háta.

A királyi sátorból pedig leszállt a deli szüz, a király szépséges leánya, a hős vitéz elébe járult és ne is kérdezték, hogy mit sugott a fülébe!

... De az bizonyos, hogy egy pár lett belőlük, a diadalmában, mámorban uszó nép nagy öröme.

Eddig az arabs ló legendája.

Az öreg Adjuzétól, melynek nyolc napi szomjúság után se kellett viz és amelyet a tengerből kikelt mén fedezett, nevelte az alkirályfi azt a lovat, mely tíz napig tudta tűrni az éhséget és a tizenegyedik napon mégis az ellenség legjobb lovat s lovasát borította fel.

Ettől származott a puszták beduinjének legnagyobb büszkesége: a lova — mondják, mesélik száz meg száz évek óta a vándorló arabok.

Mikor a beduin gyerek először hallja ezt a mesét, kimegy a sátor elé, ahol vashilincsben áll a lovuk és megöleli, tán könyvet is hullatja rája...

Tradíciók tartották fenn az arabs fajnak tiszta vérben való nevelését. Nem ritka egyes lovak nyakán a gazellabőr-zacsokó, melyben a ló családfáját őrzik. A híres lovaknak messze földön hire van; és ha Helena elrablásáért tíz esztendő háboru lehetett — itt is megtörténik, hogy egy-egy lólopásért évekig tartó háboru folyik a törzsek között.

A japán-orosz háború.

Budapest, június 1.

A japánok teljes erővel vonulnak Port-Arthur ellen, amelynek ostromát a jövő hét elején megkezdik. Oku tábornok mindennap kap csapat-erősítéseket, löszert és eleséget és minden jel arra mutat, hogy Port-Arthur lerombolása, vagy elfoglalása előtt nem hajlandó elvonulni a megszállott félszigetről. Oku hír szerint el van rá készülve, hogy Porth-Arthur elfoglalása 10.000 emberbe fog kerülni, de ha még többbe kerülne, sem hajlandó tágitani. A japánoknak ugyanis az a meggyőződésük, hogy Porth-Arthurral Mandzsúországra is elesik, mert a további hadakozás már csak játék lesz.

S úgy látszik, hogy maga Kuropatkin is így gondolkozik, mert mindent egy kártyára téve csakugyan gyors menetelésben vonul Port-Arthur felé. Eljut-e Oku tábornok seregéig, az nem bizonyos, mert utközben Kuroki seregével kell találkozni és megverekednie. Nincs azonban kizárva, hogy elkerüli Kurokit s egyenesen vesztébe rohan. Kuroki ugyanis akkor a háta mögé kerül Kuropatkinnek s két tűz közé szorítja őt, aki Okut akarta hátba támadni.

De Kuropatkin intézkedéseiből olyasmiről is kiolvasható, hogy maga sem reméli a győzelmet. Visszavonulásának útját ugyanis már előre biztosítani igyekszik, még pedig nemcsak Mukdenig, hanem Karbinon át tovább is. Az asszonyokat és gyermekeket máris eltávolította Mukdenből és Karbinból, ami annyit jelent, hogy nem tartja kizártnak, hogy a japánok megkergetik, még pedig Karbinon túlra is.

A japánok azt hiszik, hogy Porth-Arthurral 2-3 hét alatt végeznek. Ez a remény ugyan egy kissé vérmesnek látszik, de végre is a japánok annyi bizonyítékot adtak halálmegvetésüknek és hátorságuknak, hogy rájuk nézve szinte alig van valami lehetetlen.

Mai távirataink a következők:

Port-Arthur ostroma.

London, június 1.

Tokióból táviratozzák, hogy Oku tábornok folyton csapat-erősítéseket kap. Tegnap ágyukat és löszereket küldött Dalniba. Port-Arthur megszállása a jövő héten fog kezdődni. A vár ostroma előreláthatólag 2-3 hélig fog tartani s nyilván legalább 10.000 emberéletbe fog kerülni a japánoknak. Tokiói katonai körökben nem sokat tartanak Kuropatkin vállalkozásától, amelylyel fel akarja szabadítani Port-Arthurt.

Niucsvang, június 1.

Port-Arthurból hat kínai érkezett ide tegnap. A múlt héten csütörtökön szöktek meg a várból s gyalog tettek meg az utat. A kínaiak beszélik, hogy a megszállott városban a lakosság helyzete kétségbeesítő. Az eledel fogytán van és a népet az éhség kínozza. Egy zsák liszt ára 60 dollárra szökött fel. Az utcák és a házak romokban hevernek, a középületeket a bombázás romba döntötte. Naponta seregestül halnak meg a városban. A kórházak halottait a szabad mezőre viszik ki és egyházi szertartás nélkül közös sírban földelik el. A szökevény kínaiak szerint az erődítményeken 10.000 főnyi katonaság van. A kikötőben abbahagyták a hajók javítását. A megsérült hajókról az ágyukat elvették a partra s ott állították fel. A polgári lakosságot is katonai szolgálatra szorították. A városban parancsot hirdettek ki, hogy mihelyt ágyuzás hallatszik, az üzleteket be kell zárni. E nyomorúságos viszonyok dacára a helyőrség egészsége állapota jó, csak a kínaiak pusztulnak halomszámmal. A városban halállal büntetik a lopást.

Port-Arthurtól kelet és nyugat felé a vasútvonal Kintsauig le van rombolva.

Shasankiangban 10.000 főnyi japán sereg van. A szökevény kínaiak észak felé nem láttak japán csapatokat.

A hat kínainak, miután a felvilágosításokat megadták, megengedték, hogy átmenjenek a japán vonalon.

Kínaiak mozgolódása.

Szentpétervár, június 1.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Nikolajovszk-Prunorszkiból mai kelettel: Bebizonyult, hogy a japánok már régóta felingerelték a benszülött giljakokat az oroszok ellen területük elfoglalása esetére jogaiknak épségben tartását ígérve nekik. A giljakok nemcsak megtagadták az önkéntes szolgálatok megtételét, hanem igyekeztek a többi benszülöttet, a csünguzokat és goldokat hasonló eljárásra bírni. Utóbbiak általában ismerlő jó lövők és vezetők. Az első Kabarovszkba szánt gőzösnön 300 japán volt. Számos halálos kimenetelű beriberi-eset fordult elő közöttük.

A kincsui győzelem.

Szentpétervár, június 1.

A Ruszkij Invaliddal közlik, hogy az 1900-ban a kínaiaktól elvett ágyuk, melyekkel az oroszok kincsui hadállása volt felfegyverezve, a Krupp-féle ágyugyárból eredtek, de olyan különböző alakúak és nagyságúak voltak, hogy ugyszólván minden másodikkhoz külön kiképzett szolgáló legénység volt szükséges. Ezért már évek előtt feltolult az a kérdés, hogy az ágyukat nem-e kell a múzeumokba küldeni. Csak azért nem tették ezt meg, mert az ágyukkal egyidejűleg lövészert is ejtettek zsákmányul a kínaiaktól.

Apró ütközetek.

Liaojang, június 1.

Az orosz hadsereg két szárnyát a japán csapatok komolyan veszélyeztetik. Május 28-dikán egy japán osztály kozákokkal ütközött meg a Senglina-szoros mellett, másnap reggel az orosz tüzéség és egy kozák csapat egy japán gyalogezreddel találkozott Ajang mellett. A japánok nagy veszteségek árán hatalmukba kerítették a szorost. Ugyanaz nap ütközet volt a Sedzhyke folyó mellett. A következő napon Talgontól délre az orosz lovasságot japán gyalogság támadta meg és észak felé szorította.

Kuropatkin készülődése.

Szentpétervár, június 1.

Kuropatkin szigorúan megparancsolta, hogy az asszonyok és gyermekek azonnal hagyják el Liaojangot, Mukdent és Karbint. Ebből arra következtetnek, hogy Kuropatkin ezt az utvonalt jelölte ki a visszavonulásra, ha Port-Arthur elesik s egyttal azt is jelenti ez a parancs, hogy az oroszok nem fognak Port-Arthurban nagy ellenállást kifejteni.

Liaojangban igen nagy a drágaság; különösen a kínaiak követelnek megfizethetetlen árakat az eledelért. Hetven rablót elfogtak és halálra ítélték Liaojangban. A rablók mind kínaiak. Ambon kínai hivatalnok rendeletet kapott, hogy a pekingi kormány értesítése nélkül végeztesse ki a rablókat.

Előfizetési fölhívás!

1904. évi június hó 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra*, miért is kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Lakhelyüket változtató t. előfizetőinket pedig az új lakhely bejelentésére kérjük.

T. előfizetőinknek ezentúl is megküldjük vasárnaponként rendes heti szépirodalmi mellékletünket a

Magyar Családot,

mely hivatva van szórakoztató és tanulságos elbeszéléseivel és költeményeivel e lap közönségét még szívélyesebb összeköttetésbe hozni kedvelt lapjával.

Kedvezményes előfizetési áron küldjük t. előfizetőinknek az

Urambátyám

egyetlen magyar társadalmi élelclapot, melyet t. előfizetőink 4 korona helyett 3 korona negyedévi előfizetési díjért kapnak és a

Budapesti Bazár

magas irodalmi színvonalu, dus tartalmu, leg-olesobb magyar modern divatlapot 1.50 K helyett 1.30 K negyedévi előfizetési díj mellett.

A *«Magyarság»* előfizetési árai:

Helyben:		Vidékre:	
Egy óra	1.— K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.— «	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.— «	Félévre	7.— «
Egész évre	12.— «	Egész évre	14.— «

Az *Urambátyámra* és a *Budapesti Bazárra* előfizetni a *Magyarság* postautalványán is lehet. Mutatványszámot megismerés céljából kívánatra készséggel küldünk.

Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek a lap elkésve érkezik vagy rendetlenül kézbesítettik, bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy megfelelően intézkedhessünk.

Tisztelettel
a *«Magyarság»* kiadóhivatala

NAPIHIREK.

Budapest, június 1.

— (Időjárás.) A maximum Közép-Európára került, Angliát pedig a depresszió borítja és délnyugaton magas a levegőnyomás. Európában Angol- és Franciaországban és az Alpeseiken esett számottevő eső és a hőmérséklet magas maradt.

Hazánkban a hőmérséklet nappal elég magas, éjjel azonban, főleg a hegyvidékeken alacsony volt. Az idő tulnyomóan derült és száraz.

Jóslat:

Meleg és egyelőre még száraz idő, később nyugat felől zivataros eső várható.

Hőmérséklet: + 23-0 C. fok.

— (A király Budapesten.) A király a végleges intézkedések szerint pénteken, június 3-án, délután 3 óra 30 perckor indul Bécsből és este 7 óra 30 perckor érkezik a nyugati pályaudvaron Budapestre. A király kívánságára a pályaudvaron a hivatalos fogadás elmarad.

— (Frigyes főherceg Londonban.) Frigyes főherceg e hó 6-án utazik Londonba. Vele megy az udvartól kirendelt diszkiszereten kívül *Saint Quentin* gróf, *Prónay* szolgálatára beosztott kamarás. A főherceg 8-án érkezik Londonba.

— (Udvari hír.) Münchenből jelentik: *Keresztély* dán király ma este Kopenhágából ideérkezett és holnap folytatja útját Gmundenbe.

— (Elmaradt kihallgatások.) Dr. *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter e hét csütörtökjén nem ad kihallgatást. — *Nyíri* Sándor honvédelmi miniszter e hét csütörtökjén az ünnep miatt nem ad kihallgatást; helyette másnap, pénteken, délután 4 órakor tartja meg.

— (Ferenc Ferdinánd főherceg fia.) Konopistból táviratozzák, hogy tegnap volt *Ferenc Ferdinánd* főherceg és *Hohenberg* hercegnő ujszülött fiának ünnepies keresztelése a Konopist-kastélyban. A herceg a keresztelésben az *Ernö Alfonz* nevet nyerte. A herceg keresztapja Caserta gróf.

— (Forrongás Varasdmegyében.) Zágrábból táviratozzák: Varasdmegye néhány járásában nagy forrongás van a parasztek között, akik azt követelik, hogy a hatvan filleres napibért kétféle három koronára emeljék. A napszamosok fenyegetik a földbirtokosokat és a dolgozni akarókat és már több helyen elpusztították a gyümölcs-termést és a gabonát. Tegnap Stubicában ötven fegyveres paraszt megtámadta a jegyző házába.

— (Meteor az időjárásról.) Meteor újabb a következőket jelenti: Május hava, miként jeleztem, általában száraznak, melegnek vált be. A fenyegető fagy elmaradt és hűvösebb esőzés állott be úgy a 8., mint a 14. és a 22-iki csomópontok hatáskörében, amely két utóbbi közül a felvidéken gyenge fagyot is észleltek. Junius hó csomópontjai: 4., 5., 6., 9., 12., 13., 17., 19., 20., 27-re esnek. 4-től 9-ig hűvös, esős, 12-től 17-ig meleg, de lehetnek jeges vagy zivataros esők is. A 19-ik erős jellegű csomópont viharos vagy csapadékos jelleggel, amelynek hatása után állandóbb idő várható. A 27-iki azonban újra hűvös, esős jelleggel.

— (Sienkievics a keletázsiai harcúterén.) A háború a maga borzalmasságaival, fenségeseen szörnyű jeleneteivel mindenha vonzotta az emberi kíváncsiságot s színes anyagot kínált a fantáziának. Írók, művészek, akik módját ejthették, gyakorta felkeresték a háború színterét, hogy ott anyagot gyűjtsenek, amelyet azután feldolgozva, elrettentő példaként mutattak be az emberiségnek. Ki ne ismerné Tolstoj «Sebasztopol» című munkáját, melyben a két évig körülzárt orosz erőd ostromlását írja le, vagy «Háború és Béke» című nagy munkáját? Amit a nagy regényíró a tollával írt meg, fantáziájának, nagy emberszeretetének minden melegségével ölelte föl s ragyogó esztétikával adta vissza Verescsagin, aki áldozatul is esett ennek a nagy emberszeretetnek. Most egyszerre két nagy író indul a keletázsiai harcúterére, hogy anyagot szerezzenek. Csehov után Sienkievics Henrik, a jeles lengyel író, ki nemrég nősült, már legközelebb indul a keletázsiai harcúterére, hogy anyagot szerezzen egy egész sorozat elbeszéléshöz. Sienkievics legközelebb Szentpétervárra utazik, hogy a hadügyminiszteriumnál beszeresse a szükséges ajánlatokat és okmányokat.

— (Diszes esküvő) volt ma délelőtt a Kálvin-téri református templomban, ahol Kuthy Dezső dr. egyetemi magántanár, az Erzsébet-szanatórium igazgatója esküdött örök hűséget báró Huszár Ilonának, az ismert festőművésznek. A házasságot a templomtól előkelő diszes közönség töltötte meg, melynek sorában ott láttuk a főúri világ számos tagját, Kuthy igazgató kártársait és a menyasszony nagyszámú nővéreiket. A házasulandókat Pap Károly adta össze, szép beszédet intézve hozzájuk. Az esketésnél tanúként szerepeltek a menyasszony részéről báró Bálinti József, a nagybátyja és a vőlegény részéről Czizler Győző műegyetemi tanár. Az új pár Olaszországba ment nászútra.

— (Egy hercegnő rendfoglalma.) Prágából jelentik: Az irlalmas nővérek kolostorában Skrbensky hercegnő jelenlétében tegnap tette le a rendfoglalmi esküt Adelheid Isenburg-Birstein hercegnő. Jelen volt még Windischgrätz Erzsébet hercegnő s az Isenburg hercegi család.

— (Samassa érsek Nyiregyházán.) Samassa egeri érsek, Szmececsányi kanonok, idb. és ifjb. Samassa János kíséretében f. hó 30-án délelőtt Nyiregyházára érkezett, szigorú inkognitóban. A vasutól egyenesen az általa 50 éves áldozásának emlékére épített remek kivitelű templomhoz hajtatott s miután azt Nagy Virgil és Kammer műépítész szakszertű vezetése mellett alaposan megtekintette, a róm. kath. iskola és gör. kath. templom megtekintése után Petrovics Gyula esperes-plebánosnál ebédelt s délután Nagyváradra utazott.

— (Előadások Don Boscoról és műveiről.) Zaffery Károly dr., a Szalézi-Társaság tagja, a fiunei főgimnázium nyugalmazott igazgatója, április közepe óta fővárosunkban időzik, ahol eddig negyvennégy előadást tartott Don Boscoról és nemzeteket mentő műveiről. Az előadások hol templomokban, hol egyes katolikus körökben (belvárosi, józsefvárosi, budai és Szent-Imre-Körben s a Kath. Legényegyletben) tartottak. Dr. Zaffery mindenütt nagy ovációkban részesült. A Józsefvárosi Katolikus Körben tegnap — május 31-én — este tartotta utolsó előadását nagyszámú közönség előtt.

— (Szerbiai kereskedők a vásárcsarnokban.) A szerbiai kereskedők nagy része meglátogatta ma reggel a központi vásárcsarnokot, ahol őket Melly Béla tanácsos, mint a közéletmezési és közgazdasági ügyosztály vezetője és Ziegler Nándor, a vásárcsarnokok igazgatója fogadta és kalauzolta. A szerb vendégek bejárták az összes helyiségeket, a pincétől a karzatokig s a mintaszertű berendezések láttára minduntalan az elragadtatásuknak adták kifejezést.

— (A rák gyógyítása rádiummal.) Szenzációs kísérlet eredményéről tartott előadást a bécsi orvosegyesület legutóbbi gyűlésén dr. Exner Albert. A ráknak rádiumsugarakkal való gyógyításáról mondott érdekes dolgokat. Egy állkapocs-ráknak gyógyításáról volt szó, melynél a beteg nem volt hajlandó az operációba beleegyezni. Így kivételképpen rádiumsugarakkal tett kísérletet, melyeknek hatása alatt a rákdaganat folytonosan kisebbedett és végül egészen elenyészett. Az orvos most folytatni fogja kísérleteit.

— (A «Matin» gyaloglóversenye.) A szerencsétlen végű katonai gyaloglóversenyt, amelyről tegnap megemlékeztünk, a francia sajtó a legnagyobb felháborodással tárgyalja. Érthető különben ez a felháborodás, a rivalizáló sajtóorgánusok örülnek a kudarcnak s szemérem vetik a Matin-nak, hogy kompromittálta a francia hadsereget. A «Matin» nagy garral hirdette előre, hogy a verseny eredménye fényesen fogja illusztrálni a külföld előtt, milyen szíves a francia katona. Most kész a szégyen. Nevezetesen, hogy magasrangú katonatisztek járultak hozzá a blamáshoz, mert Marceot sainteyri tábornok és Baillole tábornok álltak a verseny élén. Nevezetesen az is, hogy a katasztrófa dacára a versenyzők számára este a Trocadero-ban színházi előadás volt, az operában pedig ingyen bocsátották be a katonákat az «Aida» előadására. A négy halott csöppet sem rontotta el a mulatók jó kedvét.

— (A delegátusok Keszthelyen.) Keszthelyről jelentik: Május 29-én az osztrák delegáció több tagja lerándult Keszthelyre, ahol megszemléltek gróf Fesztics Tasziló nagyszabású és pompával berendezett kastélyát.

— (A margitszigeti rózsáünnepély.) Nemes emberbaráti célra, a szegénysorsú tüdőbetegek javára rendezett margitszigeti rózsáünnepély nagy arányokban készült. A szigeten tegnap megindultak a színpadok felállítási és díszítési munkálatai. Gróf Almásy Györgyné, Bayer Béláné, gróf Keglevich Arthurné elnöklétével a hölgyrendező bizottság elnöksége permanenciában van. Gyönyörű látványosság lesz József főhercegnek és főhercegi családjának sátra, ahol a fogadtatási ünnepség lezajlik.

— (A klinikák szűnése.) A kir. Tudományos-Egyetem orvosi telepén levő klinikákon a nyári hónapokat nagy takarításokra használják föl. Ennélfogva az első számú sebészeti klinikán már június 15-én nem vesznek föl betegeket egész szeptember 20-ig. A II. sebészeti klinikán szintén csak ritka esetekben vesznek föl betegeket. A két belgyógyászati nőklinika a betegfelvételt igen korlátozott lesz.

— (Házasság.) Dr. Günther Antal országgyűlési képviselő és neje szül. Kégl Emerika Mariska leányát június 4-én d. e. fél 12 órakor a szerviták templomában vezeti oltárhoz dr. Hammer Rezső orvos, Hammer Károly kir. tan. m. kir. közigazgatási ítélelőbíró és neje Krenner Mária fia.

— (A világiállítások költségei.) A kiállítások iránti érdeklődés csökkenése, melyről annyit szeretnék beszélni mindazok, akik már több ízben jártak végig azokat a nagy látványosságokat, melyek néhány évnél időközben lezajlanak a művelt világ városában, mégsem bizonyul valónak. Midőn az első párisi világiállítás jelentékeny deficitel zárult, általános volt a nézet, hogy hasonló vállalkozásba nem fog többé egy állam sem belemenni. Mindezek dacára a világiállítás azóta tiszter megismétlődött és ez évben a világ kultúrnapjai már tizenharmadszor adnak egymásnak találkozót St.-Louisban, honnan valószínűleg egy mielőbbi vizontlátásra fognak egymástól elbucszni a világ minden részéről odasereglett kiállítók és látogatók. Pedig egy világiállítás rendezése rendkívül költséges vállalkozás és leg-többje rendszeren jókora deficitel végződik. Kivételt képez csak az 1851-ben rendezett londoni világiállítás, mely határozottan nyereségteljes vállalkozás volt. Igaz ugyan, hogy az 1900-i párisi világiállítás is, melynek költségei 116 millió frankra rúgtak, 7 millió többlettel zárult, mi azonban csak a zárszámadások eredményeként mutatkozik, mert tényleg ennek is jelentékeny deficitje maradt, ha ehhez a kiállítás-hoz a francia állam és Páris városa egyenkint husz millió franknyi szubvenciót nem szavazott volna meg. Mindannak dacára a nyereség, melyet egy ilyen világiállítás hozott Franciaországnak, elég jelenté-

keny, annyira, hogy bizvást állíthatjuk, hogy Franciaország fényes üzletet csinált a kiállítás rendezéséből. A francia vasutak a kiállítás évében hetven millió frankkal több bevételt mutattak ki, Páris városa 11 millió frankot, a színházak és mulatóhelyek 10 milliót. Az odasereglett idegenek, kiknek számát egy és fél millióra tehetjük, fejérint hozzávetőleg 500 frankot, tehát mintegy 750 millió frankot költöttek el és hagytak a francia metropolisban. Így tehát Franciaország körülbelül 800 millió koronát vett be a kiállítás alatt, melyhez, ha a nagyobb áruforgalmat is hozzászámítjuk, a nyereséget egy millió frankra tehetjük. Ily módon ha a világiállítás rendezése egy országnak ilyen hatalmas bevételt juttat, akkor teljesen elenyészik mellette az a néhány millió, mely a kiállítás deficitjét képezi. A felsorolt számok tehát elég élénk bizonyítékát szolgáltatják annak, hogy a világiállítás az illető országra nézve még akkor is jövedelmező vállalkozás, ha a kiállítás tényleg deficitel zárul. A kiállítások iránti érdeklődés növekedését legjobban bizonyítják a következő adatok: Az 1851-iki londoni világiállításon 14 ezer kiállító vett részt és azt hat millió ember látogatta meg. Az 1900-iki párisi világiállításon a kiállítók száma már 53 ezer volt és látogatottsága meghaladta a 26 milliót. Idővel a kiállítások jellege is teljesen megváltozott. Korábban a kiállítások célja főképp abban állott, hogy a látogatók oktatására szolgáljon és hogy a kiállított tárgyak révén a fogyasztást szaporítsák. Ma ezen komoly célok mellett a szórakozások nyújtása is fővonzereje a kiállításoknak. A nagy reklám és zaj ma jobban vonzza az emberek tömegét, mint a komoly tanulmányozás, de azért a kiállítás közvetve mégis szolgálót tesz az illető ország iparának. Ha a látogatók nem is vásárolnak, mégis sokat használnak a kiállítóknak, mert a kiállításon szerzett tapasztalataikat elviszik messze országokba és így közvetve a hangulatok révén mégis megközelítik a kiállítók érdekeit. Ebben a tekintetben pedig méltán számíthat az egész világ érdeklődésére az ezidei st.-louisi kiállítás, hova valóságos népvándorlás fog megindulni a világ minden részéből. Az amerikaiak ezúttal mindent elkövettek, hogy megmutathassák a világnak, mily hatalmas tényezője ma a világgazdaságnak Amerika gazdasági tevékenysége. Annak a nevezetes világtörténelmi eseménynek századik évfordulóján, midőn I. Napoleon császár az egy millió négyszög mértéktőlnyi francia gyarmatterületet három millió font sterlingért eladta az Egyesült Államoknak, egy oly kiállítást mutatnak be az amerikaiak a megvásárolt terület fővárosában, mely kiállításról nyilatkozva, mindenki elismerje azt a szálló igévé vált mondását annak a német tudósnak, ki ugy nyilatkozott Amerikáról, hogy ez a határtalan lehetőségek országa.

— (A portarthurbeliek humora.) Kissé erőltetett ugyan az a jókedv, mely a Port-Arthurban levő oroszok közt uralkodik, de az adott viszonyok közt ez is elegendő. Egy Port-Arthurból érkezett sebesült orosz tiszt néhány folyóiratot hozott magával, a többi közt «Bajonet» című élelpet is, mely egy jókedvű orosz tábornok szerkesztésében jelenik meg. Nyomdájuk természetesen nincsen, de előnyösen pótolja ezt a kézi ciklostyl, a rajzokat pedig hektografálják, összesen 100 példányban, a nem hátralekés előfizetők részére. Az orosz lapok most reprodukálják a sajtóságos újság cikkeket és képeket. Vezérek helyett pl. apró, rovásszerű csipkelődések és szellemes mondások ékeskednek a címlapon. Pl. Ma küldtük szét Bajonetünk utolsó 50 példányát, úgy hogy kedves japán olvasóinkat türelemre kérjük, amíg új kiadásunk, ezúttal félmillió példányban, a szibériai vasuton megérkezik. Rögtön az értesítő átvétele után intézkedni fogunk, hogy barátaink az őket megillető példányokat franko megkaphassák. A sportrovatban nemzetközi futóversenyekről ír F. kapitány, hasonló szellemes modorban. — A versenyben japán testvéreink vezettek. Utolsónak érkezett Gvozdev közlegény, az orleansi szűz jelmezében. Mulatóságos incidens volt Luzzin, mint perzsa sah és

Lebenko mint John Bull, akik Wasilkovot, a Retvizan hőst igyekeztek bekeríteni. Wasilkov csaknem a célponton elbukott a John Bullba, aki magával rántotta a nemes sahot is, mire a verseny eldöntetlenül véget ért. A szerkesztői tizenetek közt a redakció ilyen «kérelemmel» fordul «külső» olvasóihoz: Lapunk barátjait kérjük, hogy a szerkesztőség számára dohányt, gyufát és ócska európai lapokat eleendő mennyiségben, express, franko, küldjenek ilyenek a part-arthuri lap cikkekéi, melyek az orosz lapok szerint elég egészséges humorról tesznek tanuságot...

— (Tanszerkiállítás Budapes'ten.) A fővárosban a napokban tartandó VI. egyetemes tanítógyűlés alkalmából *Tanszerkiállítást* rendeznek Budapesten a Ferenc József Tanítók házában. A kiállítás június 4-étől, 8-áig lesz nyitva.

— (Gyászrovat.) Ozveggy *Zsilinszky* Mihályt, *Zsilinszky* Mihály államtitkár édesanyját tegnap temették el Békés-Csabán. Az elhunyt matróna temetésére a Körös-menti ház tágas udvara megtelt gyászoló közönséggel. A gyászszertartást Szeberényi József és Csepregi György csabai ágostai evangélikus lelkészek végezték.

— (Merénylet Lamsdorf ellen.) Szent-Pétervárról táviratozzák, hogy tegnap késő éjszaka híre terjedt annak, hogy gróf Lamsdorf külügyminiszter ellen merényletet követtek el. A legkülönbözőbb híresztelések keltek szárnyra a merényletről, amelyet eddigelé nem erősítettek meg. Ezzel szemben az orosz távirati ügynökség teljesen alaptalannak mondja e hírt.

— (Alagut áttörés.) Wocheiner Freistritzből jelentik: Ma volt a wocheini alagut ünnepes áttörése Lipót főherceg, Wittek vasutügyi miniszter és számos magasrangú vendég jelenlétében.

— (Öngyilkos polgármester.) New-Yorkból jelentik, hogy a baltimorei polgármester, aki csak két héttel ezelőtt nősült, hír szerint a város legutóbbi nagy égésekor szenvedett óriási veszteségek feletti elkeseredésében — tegnap saját házában agyonlötötte magát.

— (Az amerikai bevándorlás áprilisban.) Ellisland hivatalos kimutatása szerint április havában összesen 77.239 kivándorló érkezett New-Yorkba. Ebből a Norddeutscher Lloyd hozott 14.547 embert, a hamburg-amerikai vonalon jött 9675, a francia vonalon 5713, a Cunard liverpooli vonalán 4597, a földközi (és fiúmei) vonalon 1065, az Anchor-vonalon 4562, a White Staron 6688, a Red Staron 3040 stb. A kivándorlás, mint ezen adatokból látható, a nagy szigorúság mellett sem csappant meg és a tavasz beálltával megindult a népvándorlás Amerikába.

— (Egy volt főintendáns elmebaja.) Bécsből jelentik, hogy az Osztrák Földhitelintézet kormányzója, Bezecey József báró, az udvari opera volt főintendánsa, az utóbbi napokban súlyos idegbetegségbe esett. Szombatról vasárnapra virradóra éjjelen kitért rajta az öngyilkosság, úgy hogy magángyógyintézetbe kellett szállítani.

— (Életunt vasuti tisztviselő.) Eszékről jelentik: Sebők felfüggesztett vasuti hivatalnok ma reggel öngyilkossági kísérletet követett el, amennyiben kétszer mellbe lötte magát. Sebesülése súlyos.

— (Az oroszlaneketreben.) Izgalmas jelenetnek voltak szemtanúi az esseniek. Az ott időző *Kremser* cirkuszban mutatványokat produkált az oroszlaneketreben Bügler állatszelidítő, amikor az egyik oroszlan felingerelve a korbácsütésektől, ráugrott s bal kezét egészen leharapta. Az állatszelidítő nem vesztette el hidegvérét s nyugodtan visszavonult.

— (Izgató őrnök.) Ujszászról táviratozzák: A csendőrség tegnap Ujszászon letartóztatta *Kovács* Máté uradalmi őrnököt, aki a telepések között lázított és izgatott. Kovácsot átadták a kecskeméti ügyészségnek.

— (Tolvajok a Tanítónők Otthonában.) A Mária Dorottya Egyesület Tanítónők Otthonában (Orczy-ut 6.) az éjjel veszedelmes betörők jártak a múlt éjjel.

A tolvajok a kert felől hatoltak be a 14. számú lakosztályba s ellopták *Merczy* Ilona tanítónő összes fehérneműit és ékszereit azonkívül sok értékes tárgyat vittek el. A kár körülbelül 5—6000 korona. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— (Halálos szerencsétlenség az állatkerti arenában.) Az állatkertben most építik lázas sietséggel a bikaviadalok arenáját. Az építkezésnél ma reggel 9 órakor halálos szerencsétlenség történt. Halász János 56 éves munkás az arena tetején, mintegy négy emeletnyi magasságban dolgozott. Közben egyensúlyt veszített és lezuhant a szédítő magasból. A szerencsétlen borzalmasan összetört testtel holtan maradt a földön. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— (Letartóztatott tolvajnő.) A rendőrség letartóztatta *Tóth* Józsefné, született Halász Mária, egy gyári munkás feleségét, aki egy másik *Tóth* József nevére érkezett 200 koronáról szóló postautalvány alapján, mely tévesen neki kézbesítetett, a pénzt felvette és elköltötte, majd megszökött. A férje tegnap a Baross-utcában találkozott vele, elfogta és a tolvaj asszonyt átadta a rendőrségnek, amely letartóztatta.

x Fölhívjuk olvasóink figyelmét *Herczeg* és *Horvát* Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatáruházára.

x Az ipar csodája mindig az volt, ha az ipartermek oly olcsó árban kerül forgalomba, hogy ez föltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg az «Országos Posztókvitelti Áruház» azzal, hogy szétküld 5 forint egységárban a legnagyobb férfiöltönyre elegendő (3.20 mtr.) legfinomabb fekete, sötétkék, barna és sötétszürke posztót vagy kamgarn-szővetet. Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt úgy tudta megteremteni, hogy egy posztógyárnak pénzre volt szüksége és minden készletét eladta neki olyan olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget. Ajánljuk a nagyközönségnek, hogy minél sürgősebben rendeljen ezen finom posztókból, mert a készlet előreláthatólag nem sokáig tart. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl az Országos Posztókvitelti Áruház Budapest, Rottenbiller-utca 5. szám. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldhet.

SPORT.

Alagi futtatások.

— Első nyári meeting. — II. nap. —

Budapest, június 1.

Az első nap meglepetései után tegnap a favoritok uralták a helyzetet s leszámítva *El Batidor*t, mely a Palotai akadályversenyt nyerte, minden futamban győzedelmeskedtek. *El Batidor* győzelmére 72 koronát fizetett 5-re a totalizátor, míg helyre 132, a második helyre beérkezett *Gyömbér* pedig 104 koronát juttatott egy-egy 50 koronás tiquettere. A versenyeket *József Agost* főherceg és kis fia, *József Ferenc* főherceg is végignézte.

Az utolsó három futam eredménye a következő volt:

IV. *Marquis gátverseny.* Díj 1600 korona. Táv. 2800 méter. Mr. Field *Hastrmann*-ja (lov. Eltz) első, Sárkány második, Szemérmes harmadik. Futottak még: Tromf és Innocent. Tot. 10 : 18. Helyre 50 : 66, 76.

V. *Kéteves nyeretlenek eladóversenye.* Díj 1000 korona. Táv. 1000 méter. Jankovich Bésán Gy. *Gyöngygyök*-ja (lov. Barton) első, Megyer második, T. c. harmadik. Futottak még: Penniless, Taps és Senki többet. Tot. 10 : 28. Helyre 50 : 92, 224.

VI. *Gödi díj.* Díj 1200 korona. Táv. 2400 méter. Zangen I. *Bátran*-ja (lov. Zangen) első, Angolna második, Villy harmadik. Futottak még: Partanna, Pugris, Kozák, Sempermind és Mardonius. Tot. 10 : 34. Helyre 50 : 74, 76, 612.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— *Eremits* Pál gyilkosai. A szegedi kir. törvényszék delegáltján *Eremits* Pál volt országgyűlési képviselő gyilkosai bünpörének tárgyalására, az ot-

tani kir. ügyészség elkészítette ez ügyben a vádiratot, mely *Sibul* Mladen és *Sibul* György nap-szamosokat a bk. 278. szakaszába ütköző *gyilkosság* büntetével vádolja. A vádirat tizenöt tanu és két fegyverszakértő megidézését indítványozza.

— *Zsaroló ügyvédi őrnök.* *Somogyi* Izso ügyvédi őrnököt, aki dr. H. A. fővárosi ügyvéd irodájában volt alkalmazva, a büntetőtörvényszék ma zsarolás vétségeért vonta felelősségre. *Somogyi* ugyanis elbocsátatása után fenyegető levelet írt volt főnökének, amelyben tudtára adta, hogyha nem küld neki 20 koronát, feljeleníti az ügyvédi kamaránál és a hadtestparancsnokságnál s elmondja, hogy az ügyvéd arra használta fel őt a kávéházban, hogy kártyázás közben partnerének kártyáját neki jelekkel elárulja. A törvényszék előtt a vádlott nem tudta igazolni, hogy őt volt főnöke ilyen célra használta volna fel, ezért a bíróság zsarolás vétségeért három napi fogházra ítélte el. A vádlott felebezett.

— «*Meghalt* Mátyás, oda az igazság.» A kolozsvári Mátyás király-szobor leleplezésekor 1902. október havában izgató hangú cikk jelent meg fenti cím alatt a szászvárosi Libertate-ban. A cikkben az oláh-ság elnyomtatása felett keseregnek s a kolozsvári kir. törvényszéket pedig az igazság modern vesztőhelyének mondták. Többek között ilyen kitételek is voltak az inkriminált cikkben: «*Mátyás király! Te román vér! A te törpe utódaid, akik beszédeket fognak mondani lábodnál, farizeusok és vámszedők, akik megtizedelik a rományságot, e bércek és sikok törvényes és jogos urait. Üzged ki agyukból a gonosz-ságot, amelylyel sanyargatják a román nemzetet...*»

A kolozsvári ügyészség nyomtatvány útján elkövetett izgatás és büntett feldicsérését látta e lázító cikkben s ezért felhívta a szerkesztőt a cikk írójának megnevezésére. A szerkesztő elsőbb az azt mondta, hogy e cikket beküldték, később azonban bevallotta, hogy a kérdéses cikket *Motia* (Mócza) János szászvárosi görög-keleti lelkész írta, aki azonban erősen fogadkozott, hogy nem akarta a román nemzetiséget a magyar nemzet ellen izgatni. Azt pedig egyenesen tagadta, mintha akár az elítélt memorandistákat, akár pedig más izgatásokat feldicsért volna. A kolozsvári esküdtek ennek dacára bűnösnek mondták mindkét vétségben s ezért egy évi fogházra ítélték. Ez ítéletet a Kuria formai okokból megsemmisítette. A kolozsvári esküdttörvényszék újra egy évi fogházra és ezer korona pénzbírságra ítélte s kedvezésként megengedte, hogy *Motia* saját költségén élemezhesse magát, a munka alól pedig fel lett mentve. Ma másodsor tárgyalta a kir. Kuria Kelemen Mór elnöklete alatt és *Tarnay* János előadásában ez ügyet s felmentette *Motia*t a büntett feldicsérésének büntette alól, ellenben hozzájárul az izgatás miatti ítélethez. Ez alapon a büntetést is leszámította arányosan, amennyiben két havi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlott lelkész.

— *A konitzi gyilkosság.* Szenzációs fordulat állott be — mint berlini tudósítónk jelenti — a konitzi gyilkosság körül hosszú idő óta folyó vizsgálatban. A bíróság megtalálta a titokzatos büntény fonalait. Minden jel arra vall, hogy *Maszlov* munkás és sógora, *Berg* lakatos gyilkolták meg *Winter* gimnázista tanulót. *Maszlov* már vizsgálati fogságban ült. Tudvalevőleg a kihallgatás során azt erősítette, hogy a gyilkosság éjszakáján *Lewy* metsző pincéjéből egy gyermek sikoltozását hallotta; a vallomás gyanusnak látszott és *Maszlov*ot továbbra is fogságban tartották, de aztán szabadon bocsátották, mert semmi bizonyíték nem volt ellene.

Később a vizsgálóbíró házkutatást tartott *Maszlov*-nak és rokonának lakásán s ez a motozás meglepő eredménnyel járt. A kályhában elégetett ruha-neműeket találtak, amelyek teljesen megegyeztek azokkal, amelyeket *Winter* hordott a gyilkosság idején. A ruhafoszlányokat összehasonlították a meggyilkolt tanuló holttestén talált ruhadarabokkal és azt találták, hogy a posztó ugyanaz, a gombok is teljesen azonosak voltak. A meggyilkolt *Winter* holttestén és a ruhája rongyain barnás-vöröses macskaszőröket találtak, *Moszlov* lakásán pedig ráakadtak egy takaróra, amelynek a szőre ugyanolyan.

Törvényesen védett

„**Bob-csemege**”

a legkellemesebb hashajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci-körút 17., Török József, Király-utca és Andrassy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházal szemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roih, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-u., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrassy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

A fú holtteste feje egy újságlapba volt göngyölve. Ez a berlini újság — mint a vizsgálóbíró kiderítette — Konitzban csak a vendéglőbe járt mutatványképpen és a vendéglős azt vallotta, hogy a gyilkosságot megelőző napon Maszlov magával vitte a korcsmából ezt a berlini újságot. A vizsgálóbíró elrendelte Maszlov letartóztatását. Halberstadban egy gyárban akadtak rá és elfogták sógorával együtt.

NYILTTÉR. *) Vérgyógyítás. Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körut 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Egy pár szó az ideai aszályról.

— Levél Torontából. —

Nagybecskerek, május 31.

Csodálatos az a stoicus nyugalom, melylyel a lapok nagyrésze a közel két hónapja tartó szárazságot fogadja. A börtöről nem szölok. Ott csak azt nézik, hogy a gazdasági viszonyokat saját hasznukra kizsákmányolják. Bizony pedig a mostani aszály sokkal borzasztóbb, mint azt a fővárosban gondolják. Március havában túl sok csapadék volt. A talaj átázott, helyenkint a víz is megállt. Ennélfogva a növényzet meggyengült, a föld pedig a folyton tartó hideg szelek folytán megkeményedett, megcserepedett. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a föld hajcsorvesség folytán igen hamar kiszáradt, a felületen vastag kéreg fejlődött, mely elzárta a gyökérzetet az éltető napsugár és levegő elől. Ezen kérget igyekeztek a gazdák fogasolással meglazítani. De ez évben még az sem sikerült. Ma még oly sáros volt a talaj, hogy vétek lett volna a fogast ráereszteni. Holnapután már oly kemény volt, hogy be nem vette a fogast. Az őszi vetések tehát nagyrészt ez okból senyvednek. Legnagyobb részük már oly száraz, hogy arra már az egyesült Tiszadunát ráereszthetik, még sem használnak.

Mind e bajhoz hozzájárult ápril havában a drótféreg és májusban a rozsda. Csodálatos, hogy a rozsda, mely nedves időben terjed, a mostani szárazságban is kifejlődött. Egy kis harmateső vagy harmat, hűvös idő és a rozsda itt van. Eddig Dél-Magyarországon csak vörös rozsdat észleltünk, de ez némely vetésben úgy kifejlődött, hogy aki a buzában jár, vörös nadrágot kap tőle.

Az elcsigázott, leforrázott buza mintegy 10 nap előtt kihányta a fejét. Persze a kalász rövid, vékony.

Az eső a kalászt már nem növeszti meg. Az eső csak annyiban használnak, hogy a meglevő szemek kifejlődnek, sarjukalászt már nem nevel. A székes helyeken már teljesen elsült a buza, ennek az eső sem használnak.

Arról tehát, hogy csak közepes termés is le-

gyen, már szó sem lehet. Legtöbb gazda örülne, ha 4 méteres termése lenne.

Mindezen kalamitások dacára a buza ára a legutolsó időkig tul alacsony volt. Most egy hete kezdett szépen emelkedni. Fájdalom, alig lesz eladó búzája a gazdának. Mert 10 méteres termésből és 4 méteresből is a gazdának minimo calculo 275 kilót ki kell adni arató és cséplő rész, cseléd konvenció és mag-nak. 10 méterből jut is, marad is, de 4—5 méterből imitt-amott marad.

A gabona árát a börtörén a kontremínörök mindenféle fogásokkal igyekeznek lenyomni. A leghatasó-sabb eszköz persze az eső. Ha felhős az ég, akkor 20—30 helyről érkezik sürgöny, bő esőről regéző. Ezen hírekkel felültetik a különben legkevésbé sem merkantil irányú lapokat is. Például a Budapesti Hírlap f. é. május 21-ik számában Nagybecskerekéről közöl egy sürgönyt, hogy ott 20-ára virradóra «bő eső» esett. Ez a bő eső egy kis harmateső volt, melyről ugyancsak a Budapesti Hírlap jelentette másnap, hogy Nagybecskereken 5 milliméter eső volt. No ez nem «bő eső»! Hiszen délelőtt 10 órakor már nyoma sem volt az esőnek.

A nem gazdát téntra vezeti a buza akkor, midőn fejét kihányja. Ekkor a buza egyötöd részével megnő, a kalászok miatt sokkal sűrűbbnek — és mert a kalász ilyenkor zöldes színű — egészségesebbnek látszik az egész vetés.

Sokan — legtöbben — a vetést kocsiról vagy vonatról nézik. Innen a perspektiva folytán a vetés sűrűbbnek látszik, mintha az ember benne jár.

Még egy baja van a búzáknak, különösen a nyugoti fajnak.

Ebben az idén szokottnál több a porüszög. Ez is, ha csak 5 százalékkal is, rontja a termést.

A búzáknál sokkal rosszabb állapotban vannak a tavasziak és a takarmányművek. A zab és tavaszi árpa igen hibásan keltek és fejlődésükben teljes stagnálás állt be. A tengerit sok helyen el sem vetették, ahol elvetették, ott a hantossabb földekben nem kelt ki.

A legelő lesült, mint augusztusban, a kaszálókon arasznyi nagyságu a fű, a répa teng, a lucerna és vörshere apró, a fejét a hernyók eszik, csalamádé és muhar nem kel, a búkkönyös zab szárad.

Bizony! Bizony! nem állunk messze 1863-tól!

Egy elkiseredett gazda.

Gazdák a kertészeti tanintézetben. Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye Gazdasági Egyesülete Keglevich Gábor gróf egyesületi elnök és Beniczky Lajos alispán vezetésével tanulmányi kirándulást rendezett az állami kertészeti tanintézet meglátogatására. A kiránduláson huszonöt birtokos vett részt, kik Angyal Dezső igazgató és a tanári kar kalauzálása mellett tekintették meg a kiváló intézetet. Különösen érdekelte a kirándulókat a növények gyakorlati tanítási rendszere s a bemutatott gyümölcs-aszaló és szeszfőző-gépek, melyekből többen megrendeléseket is tettek. Az egyesület legközelebb a gödöllői baromfi- és méhészeti telep meglátogatására tervez kirándulást.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Alacsonyabb külföldi árjelentésekre, valamint jobb belföldi mezőgazdasági hírekre az üzlet kissé elgyengült. Az üzlet alapirányzata azonban eső hiányában tovább is szilárd maradt. Az ország főbb búzatermő helyeiről még mindig nagyok a panaszok, sőt egyes helyekről még az 1897-ik évnél is gyengébb termést remélnek.

A spekuláció azonban még mindig esőt remél, vajha már itt is volna, melynek az ország vetéseire áldásos hatása lenne. A malmok is ma már nagyobb mennyiségű búzát vásároltak, melyet néhány fillérrel a tegnapi árakon alul válthattak magukhoz.

Készáru-piac.

Buza elég jó kereslet és ugyanoly kínálat mellett elkelt ca. 25.000 mm. néhány fillérrel olcsóbb árakon.

Rozs tartott.

Zab és árpa változatlan.

Tengeri ártartó.

Buza:

Tiszavádké: 500 mm. 80 k. 9.30 korona, 200

mm. 80.5 k. 9.30 korona, 200 mm. 79 k. 9.25 korona.

Fejérmegyei: 500 mm. 78 k. 9.10 korona, 220 mm. 78 k. 9.10 korona, 350 mm. 78 k. 9.10 korona, 150 mm. 76.5 k. 8.75 korona, 110 mm. 76.5 k. 9.20 korona.

Pestmegyevidéki: 400 mm. 79.5 k. 9.20 korona, 100 mm. 79.5 k. 9.20 korona, 100 mm. 79 k. 9.20 korona, 100 mm. 79 k. 9.15 korona, 100 mm. 78.5 k. 9.10 korona, 200 mm. 78 k. 9.12.5 korona, 100 mm. 78 k. 8.97.5 korona, 100 mm. 78 k. 8.90 korona, 1220 mm. 77.8 k. 9.12.5 korona, 100 mm. 76.5 k. 8.80 korona.

Tolnai: 1000 mm. 76.5 k. 8.87.5 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 8.95 ko-

rona.

Bácskai: 4700 mm. 77 k. 9.20 korona.

Bánsági: 3010 mm. 76.8 k. 8.80 korona.

Szerb: 4000 mm. 76.5 k. 8.30 korona, 2500 mm. 76.3 k. 8.27.5 korona.

Raktáraru: 2600 mm. 77 k. 8.90 korona.

Érték-tőzsde.

Igen kevés üzlet mellett kedvezőbb termésjelentésekre, az irányzat megszilárdult. A déli tőzsdén különösen a Ganz-gyári részvényekben fejlődött ki élénkebb üzlet magasabb árfolyamok mellett.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	641.75	642.—	642.25	—
Magyar hitel	748.50	749.—	749.—	—
4% koronajáradék	97.10	97.10	—	—
Leszámitolóbank	451.—	451.—	451.—	—
Jelzálogbank részv.	501.50	501.50	—	—
Rimamurányi	489.—	489.—	489.—	—
Allamvasut	635.50	636.—	636.—	—
Városi villamos	329.—	329.50	—	—
Budapesti Közuti	575.—	575.—	575.—	—
Salgótarjáni	583.—	583.—	—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	642.25	—	—	—
Magyar hitelrészv.	749.—	—	—	—
4% koronajáradék	97.10	—	—	—
Leszámitolóbank	451.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	501.50	—	—	—
Rimamurányi	488.50	—	—	—
Allamvasut	635.25	—	—	—
Városi villamos	329.50	—	—	—
Budapesti Közuti	575.—	—	—	—
Salgótarjáni	585.—	—	—	—

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1904 június 2-án.

M. kir. Operaház.

Brozel Fülöp vendégfölképtével:

Siegfried.

A «Nibeling gyűrűje» című zenedráma-trilógiának második része. Írta: Wagner Richard. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Napkeleti királykisasszony.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Rostand Edmond.

Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínház.

Lumpácius vagabundus, v. a három jó madár.

Böhözl 3 felvonásban. Írta: Nestory, átdolgozta és előjátékát írta: Csepreghy Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígsház.

A berlini Neues és Kleines Theater vendégjátéka:

Szerenissimus.

Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Küry Klára, Fedák Sári és Németh József fölképtével:

En, te, ő!

Nagy operett 3 felvonásban. Írták: Caillavet és Flers

Kezdeté 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

— tavaszi elsőrangú különlegességeire —

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben

elismert specialista. Dívatlap küldetik. 263

KEMENY és TARSÁ

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet

Alapította: ott 1888. Telefon 21—54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1904. június 2-án.

Magyar színház.
A kéjvonat.
Bohózat 3 felvonásban. Fordította: Mérei Adolf.
Kezdete fél 8 óraker.

Uránia.
Spanyolország.
Kezdete fél 8 óraker.

Fővárosi nyári színház.
Délután fél helyárrakkal:
A koldusdiák.
Operette 3 felvonásban. Kezdete 3 óraker.

Este rendes helyárrakkal:
A kaméliás férfi.
Fővárosi életkép 4 felvonásban. Kezdete fél 8 óraker.

A városligeti nyári színház.
Délután fél helyárrakkal:
Armány és szerelem.
Szomorujáték. Írta: Schiller. Kezdete fél 4 óraker.

Este rendes helyárrakkal:
A japán generális.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Kezdete fél 8 óraker.

BIKAVIADALOK

BUDAPESTEN

az állatkert területén épült óriási arénában

1904. évi június hó 4-én, 5-én és 8-án

POULY fils

a Sevillában I-ső díjjal kitüntetett

TOREADOR

Spanyol- és Délfranciaország első «Quadrille»-jával. 24 vadon tenyésztett szilaj spanyol bika, herceg Osuna, Viret, Dijol, Desfondo, Chabrara, valamint Pouly bika-tenyészdéből.

Helyárrak: Páholy (négy személyre) 100 korona
ülőhelyek: 15, 12, 10, 8, 6 és 4 korona.

Jegyek előre válthatók:

a Központi Menetjegyirodában (Budapest, Vigadó-tér 1. szám), a Royal-szállodabeli fiókirodában, az állatkert pénztáránál és nagyobb dohánytözsdekben és a Központi Menetjegyiroda összes vidéki fiókirodáiban.

A bikaviadatok kezdete fél 3 óraker.

Olcso KÁVÉ ÉS TEA

ARAK:

1 kl Háztartási	frt 1.20
1 « Portorico	« 1.30
1 « Portorico	« 1.50
1 « Kuba (finom)	« 1.70
1 « Kuba (legfinomabb)	« 1.90
1 « Gyöngy (finom)	« 1.50
1 « Mocca	« 1.40
1 « Mocca (legfinomabb)	« 1.60
1 « Arany Jáva	« 1.40
1 « Arany Jáva (igen finom)	« 1.60

Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat

1 kl Vegyes pörkölt kávé	frt 1.40
1 « Finom pörkölt	« 1.80
1 « Kuba pörkölt	« 1.80

Kávéhoz csomagolható:

1/4 kl Mandarin cs. kev.	frt 1.60
1/4 « Mandarin cs. kev.	« 1.35
1/4 « Háztartási	« 1.25
1/4 « Háztartási	« 1.65
1 csomag törmelék	« 1.30

4 1/2 kilós postaszáknál (melyben több fajta is küldhető) már a vidékre is teljesen bérmentve és elvámolvá küld.

Balogh László

Kávé- és tea-kiváltó üzlete BUDAPEST.
Főnöklet és iroda: 269
VII., Rottenbiller-utca 12. szám.

SCHMIDT M.

szíjgyártó, nyerges és bőrrendés

Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovagló-szerszámok.
359 Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

90 kr. Minden órajavítás arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban Schiller Izsó IV., Királyi Pál-utca 12. sz.

PROSPEKTOS KIVÁNATRA KÜLDETIK

M. KIR. SZAB. 26936 sz.

TÖBBSZÖRÖSEN KITÜNTETVE

PREDNER SZKY J. FELE

KÖLTŐ ÉS NEVELŐ

KÉSZÜLÉKEK AZ

EDDIG LÉTEZŐK

KÖZÖTT A LEG

JÓBBÁK

MAGYAR GYÁRTÁNY

BUDAPEST

VI. VÖRÖSMARTY-U.

33. SZÁM

LEGSZEBB LEGJÓBB LEGOLCSÓBB

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3 KIVEHETŐ MATRAGGAL 10 Ft. FACÉLSODRONY ÁGYBETÉT 5 Ft

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitósáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

Sikerült

Karlsbadban 2 vagon percellán árut rendkívül olcsó áron megvennem. Ennek kiárusítása üzletben megkezdődött.

Aruim: Egy comp. fin. 6 szem. fehér ebédő készlet 3 frt. Egy comp. 6 szem. ebédő diszesen festve csak 5.50 frt. Egy comp. 6 szem. ebédő csodakészlet aranyozva és festve csak 7.35 frt. Egy diszes mosdókészlet csak 3.35 frt. Kávé- vagy tea-készlet fehér csak 1.50 frt. Csoda kávé- vagy tea-készlet aranyozva és festve csak 3.75 frt. Egy 6 szem. metszett és gravírozott üveg-készlet 4 frt. Egy tucat vizes vagy borospohár 60 kr.

TAKÁCS FERENC

magyarhoni üveg- és carlsbádi porcellán gyári raktára

Andrássy-ut 74. sz.

Vidékre ingyen láda és csomagolás. — Pontos kiszolgálás. Vasuti állomás kéretik.

Minden öszülő egyének nélkülözhetetlen a **Tábor-féle Haj-Regenerateur** mely csakis Tábor gyógyszer-tárában kapható. — Ára 2 korona.

Ez nem hajfestő! Ártalmatlan! Szintelen folyadék!

Sem a kézen, sem a fejbőrön, sem a ruha szövetén semmi foltot nem hagy és épp oly egyszerűséggel használjuk, mint mikor vízzel bekenjük a fejünket. Az ősz haját 8-10 nap alatt olyan színűre varázsolja, mint az fiatal korában volt, anélkül, hogy festené. Férfi és nő egyaránt biztos eredménnyel használhatja. Hatásáért elvállalom a kezességet! — Arc szépítésére a leghatásosabb a **csoda-crém**. Széplőt, májfoltot és minden arcetisztatlanságot 4-5 nap alatt eltüntet és nem engedi, hogy újra kiüssön. Hatásért teljes szakavatosságot vállalok. Ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos megrendelési helye: **Tábor Gyula gyógyszer-tára Alberti-Irsán.**

Grossmann B. és Társa Erzsébet-körut 12. I/9. 14-16 forintért férfiöltönyök mérték után készíttetnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12-11

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók ugy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a. Elismert legjobb harisnyák. Feltétlen szabott és olcsó árak. — Feltétlen szabott és olcsó árak

Becsleési áron alul adatnak el még a lent felsorolt cikkek, mivel azok többé raktáron nem lesznek.

1 elegáns Sephír pongyola ... becsár 5.-, eladási ár 2.50 frt	1 tolltartó ágyhuzat, erős, mint a bőr, 80 rőf ... becsár 9.50, eladási ár 6.- frt	1 ruhára való fekete kamgarn, 120 széles, 5 m. 5.25 frt
1 remek delain pongyola ... 12.-, " " 5.-	1 Plus-pápa vászon, remek min. ... 9.50, " " 5.25	1 teljes blouza való tiszta selyem, 4 méter ... becsár 7.-, eladási ár 3.50
1 remek szövet felsőszoknya ... 12.-, " " 5.50	1 vég tisztá len crész, al-kalmi vétel ... 22.-, " " 12.50	1 vég rumburgi vászon, 85 m. ... becsár 7.-, eladási ár 3.50
1 gyönyörű angol szövet v. luster-alj ... 10.-, " " 4.50	1 ablakra v. csipkefüggöny, remek minta ... 4.50, " " 2.25	1 vég damaszt csinvat ágynemű, csikos vagy virágos ... 15.-, " " 6.50
1 remek f. selyemfényű cloth alsószoknya ... 6.50, " " 3.-	1 tel. vászon pohártörő ... 2.40, " " 1.60	1 vég cérna kanavász 80 rőf ... 9.90, " " 4.85
1 selyem taftt alsószoknya (suhogó) csipkediszszel ... 16.-, " " 7.50	1 smyrna-szőnyeg, 260 sz., 3 m. h. ... 18.-, " " 8.50	1 ággy és asztalkészlet (3 urb) ... 10.50, " " 5.25
1 elegáns tavaszi Havelok finom angol kelmékből ... 16.-, " " 7.75	1 méter valódi spargaszőnyeg, ta. tós minőség, 90 széles ... 1.25, " " 0.95	1 ablakra való szövetfüggöny ... 2.30, " " 1.15
1 finom szövetruha minden színben ... 25.-, " " 10.-	1 méter ugyanaz, 65 széles ... 1.10, " " 0.70	1 legfinomabb nehéz minőségű ... 2.50, " " 1.25
1 legfinomabb selyemblouz ... 15.-, " " 8.-	1 vég irlandi vászonj 54 rőf ... 17.-, " " 9.25	1 tucat finom zsebkendő ... 1.50, " " 0.75
1 remek costum, kabát és alj ... 24.-, " " 12.-	1 china paplan, 3 személyre, ujd. ... 12.-, " " 4.25	1 legfinomabb ... 2.50, " " 1.25
1 deubl. szövetgallér, kockás belsejével ... 14.-, " " 8.-	1 valódi clothpaplan, remek min. ... 8.50, " " 4.25	1 mirtus-koszoru, fátypallal együtt ... 6.-, " " 3.-
1 finom selyemruha, elegáns, dus díszítés ... 45.-, " " 12.-	1 Vászón ingek ... 1.50, " " 0.65	1 Csodáló lepedő-vászón, gyepen fehérített ... 16.-, " " 7.75
1 finom utazó köpeny ... 12.-, " " 6.50	1 Gardagon disztiva ... 3.-, " " 1.50	1 ruhára való remek delain 7 mtr. minden színben ... 3.75
1 tiszta cérna abrosz, 6 szalv. ajour széssel ... 9.-, " " 3.25	1 ruganyozás másfajta delain 7 méter ... 2.10	1 legjobb fajta smyrna ... 3.60, " " 1.80
		1 kész vászonlepedő ... 1.90, " " 0.95

Minden vevő 10 korona rendelésre egy smyrna szőnyegot kap teljesen ingyen és egy életnagyságu krétarajz-arcfépet.

HERCZEG és HORVÁT Budapest, Kerepesi-ut 52.

Az ipar csodája

mindig az volt, ha az ipartermék oly olcsó árban kerül forgalomba, hogy ez föltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg az

„Országos Posztó kiviteli Áruház“

azzal, hogy szétküld 5 forint egységárban a legnagyobb férfiföltönyre elegendő (3-20 mtr.) legfinomabb fekete, sötétkek, barna és sötétszürke posztót vagy kamgarn-szővetet. Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt ugy tudta megteremteni, hogy egy posztógyárosnak pénzre volt szüksége és minden készletét eladta neki olyan olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget. Ajánljuk a nagyközönségnek, hogy minél sürgősebben rendeljen ezen finom posztókból, mert a készlet előreláthatólag nem sokáig tart.

— Megrendeléseket utányét mellett eszközöl az —

„Országos Posztó kiviteli Áruház“

Budapest, Rottenhiller-utca 5. szám.

Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldhet

Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe.

Motor- és kerékpár-gummitak.

Kerékpárokat Merkur, Champion, Courir, Mars-kerékpár, alkatrészek a legjutányosabb árban szállít vidékre is **POLACSEK JÓZSEF** és **TSA** szakmechanikai, elektrotechnikai és kerékpár-gyártó cég. — Budapest üzlet és raktár: VI., Andrássy-ut 61. gyár, VI., Eötvös-u. 37. — Angol Tennis-labdák raktáron.

Arjegyzekeket ingyen és bérmentve küldünk.

— A magyar távirati iroda szállítói. — 295

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Keliner és Steiner

Király-utca 58. szám.

Képviselőik kerestetnek.

Kalap-különlegességek NEUBART DEZSŐ-nél

legújabb divatalakokban 3, 4, 5 kor.-ért kaphatók

BUDAPEST,

Kerepesi-ut 11. szám.

BUTOROK.

Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható

Erzsébet-körut 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

Budapestre utazók becses figyelmébe!

Ki akar jól rágni?

FOGAK 2 forinttól

és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttól. Amerikai fogműterem tulajdonos

Kovács I. Károly-körut 9.

(Gróf Hadik-palota) II. emelet. 8. Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.

Nyomatott a «Stephaneum» körforgógépén Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

1903. évi beszerzési kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve. 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 dinoklevéllel kitüntetve. 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

Kállai Lajos motortelepe, Budapest, VI., Gyár-u. 50.

— Teljes jótállás kifizető eséplésért!!!

A jelenkor legegyszerűbb és leg-tökéletesebb motorcséplő-készlete. Gépész nélkül könnyen kezelhető.

Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József úrnál Maros-Némot (Erdély), Szilj Bálint földbírókos úrnál Nagy-Igmánd (Komáromm.), Ferenesz György plébános úrnál Ipolyzalka (Hontm.), Nagy János földbírókos úrnál Beleg (Somogyom.) stb. stb. 1903. Legbiztosabb olcsó ízem! Arjegyzekek kívánatra bérmentve

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol

UGORKA-TEJ,

melv azonnal eltávolít minden szepít, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesszer) stb. és az arcnak friss üdöszéget, fiataloságot kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-csappan 1 K, poude 2 K.

Főszékhely: Balassa Kornél Gyógyszertár, Erzsébetfalva. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

Figyelem! Céránk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden verőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcfépe vagy hármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen

készít hű kivitelben, 80 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségenket, 1 frt 50 krt számítunk.

Az ipar 12 forint 1 darab összeszerelhető vaságy adó-sodrony-betéttel, 3-résű matracal és terítővel.

csodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis

GIGNER ÜESTVÉREK BUDAPEST.

Muzeum-körut 27.

Pala- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.

Arjegyzekeket bérmentve és ingyen küldünk.